

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. indeholder en dispensationsbestemmelse (§ 13), der indebærer, at bestemmelserne i §§ 2-6 om, at mænd og kvinder skal behandles lige, kan fraviges.

Ligestillingsrådet kan efter indhentet udtalelse fra den minister, hvorunder spørgsmålet hører, tillade foranstaltninger, der fraviger §§ 2-6 med henblik på at fremme lige muligheder for mænd og kvinder. Dispensationsbestemmelsen betyder, at der kan gives tilladelse til positive særforanstaltninger. Imidlertid forudsætter en sådan tilladelse tilslutning fra arbejdsmarkedets parters repræsentanter i Ligestillingsrådet, som på denne måde får vetoret i spørgsmål om dispensation fra reglerne om positiv særbehandling.

Lovforslaget sigter mod at ændre denne regel, så arbejdsmarkedets parters repræsentanters vetoret i dispensationssager afskaffes og en tilladelse i stedet forudsætter tilslutning fra et flertal af repræsentanterne i Ligestillingsrådet. Reglen ønskes ændret, fordi varetøret har blokeret for initiativer og forsøg, der har haft til hensigt at fremme lige muligheder for mænd og kvinder ved at afhjælpe faktiske uligheder på et givent felt. Efter forslagsstillernes mening er det nødvendigt med positive særforanstaltninger i enkelte tilfælde for at rette op på uligheder og sikre det underrepræsenterede køn.

EF-Domstolens afgørelse i Marschallsagen

Den 11. november 1997 afsagde EF-Domstolen en dom, der skaber klarhed over adgangen til at lave bestemmelser om positiv særbehandling af kvinder

(henholdsvis mænd) ved ansættelser og forfremmelser.

Marschallsagen vedrørte lovligheden af en lovbestemmelse om positiv særbehandling af kvinder i forbindelse med forfremmelse i offentlige stillinger i delstaten Land Nordrhein-Westfalen i Tyskland. Det drejede sig om en mandlig tjenestemandsansat lærer, H. Marschall, som ikke blev forfremmet, da en lige så velkvalificeret kvinde fik stillingen som følge af en lovbestemmelse i delstatens tjenestemandsløve med følgende indhold:

»Såfremt der inden for den kompetente forfremmelsesmyndigheds område i en stillingsgruppe, hvortil forfremmelse kan ske, er beskæftiget færre kvinder end mænd, skal der ved lige egnethed, kundskaber og faglig indsats gives en fortrinsstilling til kvinder, medmindre der er forhold knyttet til en mandlig medansøgers person, der vejer tungere.«

Dommen fastslog, at artikel 2, stk. 1 og 4, i ligebehandlingsdirektivet ikke er til hinder for en national regel som den ovenfor citerede, hvorefter der inden for det offentlige, såfremt der i den enkelte stillingsgruppe, hvortil forfremmelse kan ske, er beskæftiget færre kvinder end mænd, skal gives kvinder en fortrinsstilling, når ansøgere af forskelligt køn er lige kvalificerede m.h.t. egnethed, kundskaber og faglig indsats, medmindre der er forhold knyttet til en mandlig medansøgers person, der vejer tungere.

Det forudsættes, at den nationale regel i hvert konkret tilfælde garanterer de mandlige ansøgere, der er lige så kvalificerede som de kvindelige ansøgere, at ansøgningerne vurderes objektivt under hensyntagen til alle kriterier vedrørende den enkelte ansøgers person.

Der skal ses bort fra de kvindelige ansøgers fortrinsstilling, såfremt en mandlig ansøger ud fra et el-